

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ
наукової конференції професорсько-викладацького складу
Полтавського державного аграрного університету
за результатами науково-дослідної роботи 2021-2022 років

17-18 травня 2023 року

Полтава

Редакційна колегія:

Олег Горб, проректор з науково-педагогічної, наукової роботи, доцент;

Олександр Петраш, доцент кафедри механічної та електричної інженерії;

Ілона Яснолоб, начальник науково-дослідного сектору, доцент кафедри підприємництва і права, доцент;

Світлана Козина, завідувач відділу з питань інтелектуальної власності;

Олександра Біловод, декан інженерно-технологічного факультету, доцент;

Людмила Дорогань-Писаренко, декан факультету обліку та фінансів, професор;

Сергій Кулинич, декан факультету ветеринарної медицини, професор;

Микола Маренич, директор навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології, професор;

Алла Світлична, директор навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій, доцент;

Анатолій Шостя, декан факультету технології виробництва та переробки продукції тваринництва, старший науковий співробітник;

Віктор Радочін, начальник редакційно-видавничого відділу.

Матеріали наукової конференції професорсько-викладацького складу Полтавського державного аграрного університету за результатами науково-дослідної роботи 2021-2022 років (м. Полтава, 17-18 травня 2023 року). – Полтава: РВВ ПДАУ, 2023. – 241 с.

**СЕКЦІЯ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОГО
ІНСТИТУТУ ЕКОНОМІКИ,
УПРАВЛІННЯ, ПРАВА ТА
ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

розв'язати податковий спір, не розуміючи правової природи податкових відносин. Тобто, обізнаність щодо правового регулювання податкових відносин є критично важливою для фахового юриста.» [3]. Отже, податково-правове виховання та освіта громадян дійсно є запорукою забезпечення податкової безпеки, а отже і економічної безпеки держави Україна.

Список використаних джерел

1. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 38-39. Ст.380.

2. Підвищення якості юридичної освіти. Програма USAID «Нове правосуддя». URL: https://newjustice.org.ua/uk/program_areas/pidvishhennya-yakosti-pravninchoyi-osviti/ (дата звернення: 05.05.2023).

3. Про включення дисципліни «Податкове право» до переліку обов'язкових навчальних дисциплін: Лист МОН України від 29.06.2022 № 1/7131-22.

УДК 330.143.631.1

ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ВИРОБНИЧОГО РЕСУРСОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ І ЕФЕКТИВНОСТІ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

П. М. Макаренко, д.е.к., професор

О. В. Поночовна, асистент кафедри економіки та міжнародних економічних відносин

Виробниче ресурсозабезпечення - це комплекс ресурсів, необхідних для виробництва продукції або надання послуг. До складових виробничого ресурсозабезпечення можна віднести:

- Матеріальні ресурси - сировину, матеріали, паливо, електроенергію та інше.
- Фінансові ресурси - капітал, кредитні ресурси, кошти, необхідні для забезпечення виробництва.
- Людські ресурси - кваліфікований персонал, що здійснює виробничий процес.
- Інформаційні ресурси - знання, технології, патенти, бази даних та інші інформаційні ресурси.
- Технічні ресурси - обладнання, машини, транспортні засоби та інше технічне обладнання, що використовується в виробничому процесі.

Аналіз методів вимірювання рівня виробничого ресурсозабезпечення в аграрних підприємствах передбачає визначення показників, які дозволяють оцінити наявність та використання необхідних ресурсів для досягнення запланованих виробничих цілей. До основних методів вимірювання рівня виробничого ресурсозабезпечення в аграрних підприємствах відносяться:

- Метод аналізу витрат - передбачає аналіз витрат на ресурси, необхідні для виробництва продукції, та порівняння їх зі збитками від нестачі ресурсів.

- Метод рівня забезпечення - передбачає вимірювання рівня наявності та використання ресурсів у порівнянні зі стандартами.

- Метод рівня ефективності - передбачає вимірювання впливу використання ресурсів на досягнення запланованих виробничих цілей та результативності виробництва.

- Метод порівняльного аналізу - передбачає порівняння показників рівня виробничого ресурсозабезпечення з аналогічними показниками в інших підприємствах галузі.

Кожен з методів має свої переваги та недоліки, тому рекомендується використовувати комплексний підхід до вимірювання рівня виробничого ресурсозабезпечення в аграрних підприємствах.

Оцінка рівня виробничого ресурсозабезпечення в конкретних аграрних підприємствах на основі вибіркової вибірки зазвичай проводиться за допомогою статистичних методів. Спочатку необхідно зібрати вибірку даних про рівень використання ресурсів (земля, праця, капітал і т.д.) в даному підприємстві, а також про виробничий випуск та прибуток.

Після цього використовуються різні статистичні методи для оцінки рівня виробничого ресурсозабезпечення. Наприклад, можна обчислити середній рівень використання ресурсів на одиницю виробництва, порівняти його з аналогічними показниками інших підприємств або зі стандартами відомих практик. Також можна використовувати методи факторного аналізу, кореляційного аналізу, регресійного аналізу та інші статистичні методи.

Отримані результати оцінки можна використовувати для здійснення аналізу ефективності використання ресурсів та розробки стратегії розвитку підприємства. Важливо також брати до уваги особливості галузі та ринку, на якому діє підприємство, при оцінці рівня виробничого ресурсозабезпечення.

Дослідження ефективності використання виробничих ресурсів в аграрних підприємствах включає такі етапи:

1. Визначення показників ефективності використання виробничих ресурсів. Ці показники можуть включати такі параметри, як валовий внутрішній продукт на одиницю витрат ресурсів, рентабельність використання ресурсів, вартість одиниці виробів на одиницю витрат ресурсів тощо.

2. Збір та аналіз даних про використання ресурсів в аграрному підприємстві. Це включає збір інформації про витрати на землю, працю, обладнання та інші ресурси, а також про вироблені продукти.

3. Розрахунок показників ефективності використання виробничих ресурсів на основі зібраних даних.

4. Аналіз результатів дослідження та виявлення факторів, що впливають на ефективність використання ресурсів. Це може включати вивчення технологічних процесів, кадрової політики, фінансових ресурсів та інших аспектів діяльності підприємства.

5. Розробка та реалізація заходів з покращення ефективності використання виробничих ресурсів. Це може включати впровадження нових технологій, оптимізацію використання ресурсів, підвищення кваліфікації персоналу та інші заходи.

б. Моніторинг результатів заходів та коригування стратегії використання виробничих ресурсів відповідно до отриманих результатів.

Після визначення факторів, що впливають на ефективність використання виробничих ресурсів та їх аналіз необхідно розробити рекомендації щодо оптимального використання виробничих ресурсів в аграрних підприємствах.

Список використаних джерел

1. Стратегічний аналіз: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / за заг. ред. М. І. Ковалю. Київ: Персонал, 2018. 350 с.

УДК 338.31

ТРАНСФОРМАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНИХ СТЕРЕОТИПІВ ДІЛОВОЇ ПОВЕДІНКИ В УМОВАХ ВОЄННО-ПОЛІТИЧНИХ ВИКЛИКІВ СУЧАСНОСТІ

І. Г. Миколенко, д.е.н., доцент

Сьогоднішній етап розвитку ділового середовища, господарських відносин та тенденцій розвитку виробничо-комерційної діяльності суб'єктів економічних відносин, трансформації викликів політичного середовища на особливості ведення економічної діяльності зумовлюють необхідність вивчення та аналізу їх впливу на трансформацію пріоритетів в діловій поведінці суб'єктів економічної діяльності, особливо тих, що займаються зовнішньоекономічною діяльністю. За останній рік ділове середовище України зазнало значних змін, особливо в контексті подій, пов'язаних з закріпленням європейського вектору розвитку, змінами в політичному середовищі, як в внутрішньому так і в зовнішньому вимірах, та укоріненням нових засад ведення зовнішньої торгівлі в умовах воєнно-політичних викликів. Імперативи, які постали перед вітчизняними підприємствами та умови в яких вони вимушені функціонувати мали значний вплив на формування ділової етики та стали каталізатором трансформацій у свідомості їх суб'єктів, що спричинило необхідність в адаптації до них, шляхом перегляду сталих традицій поведінки у веденні економічної діяльності, що й зумовлює актуальність вказаних проблемних питань, які потребують наукового вирішення.

Як відомо, теорія міжнародного бізнесу та міжнародного менеджменту передбачає імперативний характер об'єктивного існування англо-американського, західноєвропейського, японського, китайського, арабського та гібридного стереотипів поведінки в діловому середовищі. Виділені стереотипи визначають підходи до встановлення ділових контактів, ведення переговорів, дотримання договірної та фінансової дисципліни, застосування комерційних звичаїв. Втім, вказані стереотипи обумовлюють застосування певних процедур в період відносної стабільності та функціонування економіки в умовах мирного часу. При цьому загострення воєнно-політичних та відповідних зовнішньополітичних викликів суттєво впливає на реалізацію та реагування на застосування вказаних стереотипів, адже жоден з них не враховує впливу саме таких факторів, факторних ознак та процедур здійснення певних дій в

П. В. Коломієць СТОСОВНО СТАНУ СУЧАСНОЇ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ.....	66
П. М. Макаренко, О. В. Поночовна ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ВИРОБНИЧОГО РЕСУРСОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ І ЕФЕКТИВНОСТІ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	69
І. Г. Миколенко ТРАНСФОРМАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНИХ СТЕРЕОТИПІВ ДІЛОВОЇ ПОВЕДІНКИ В УМОВАХ ВОЄННО-ПОЛІТИЧНИХ ВИКЛИКІВ СУЧАСНОСТІ.	71
О. В. Мирна, Ю. Е. Першін КЛАСИФІКАЦІЯ КРИТЕРІЇВ БЕЗПЕЧНОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ.....	73
О. М. Одарущенко, О. Б. Одарущенко, В. О. Шаманський АЛГЕБРАЇЧНІ МЕТОДИ ВЕРИФІКАЦІЇ ПРОГРАМОВНИХ СИСТЕМ	75
А. С. Олійник УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ РОЗВИТКУ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВА....	77
Н. М. Протас, Ю. Л. Поночовний ПЕРЕВІРКА СТАТИСТИЧНИХ ГІПОТЕЗ ПРО РОЗПОДІЛ МІНІМАЛЬНОГО ЗНАЧЕННЯ ОЦІНКИ ФУНКЦІЇ ГОТОВНОСТІ ЗА ДОПОМОГОЮ ІМІТАЦІЙНОГО МОДЕЛЮВАННЯ	80
І. П. Потапюк ЕВОЛЮЦІЙНИЙ РОЗВИТОК КОНЦЕПЦІЇ «4Р»	82
Т. О. Сазонова РОЛЬ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ	84
А. В. Світлична, І. Л. Загребельна ВИЩА ОСВІТА В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	87
О. І. Сердюк, В. М. Федюк РОЗРОБЛЕННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ПРОЄКТІВ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ.....	88
І. І. Слюсарь, В. І. Слюсар, Ю. В. Уткін, О. П. Копішинська СПОСІБ ДИСТАНЦІЙНОГО ПОШУКУ ТА ВИЯВЛЕННЯ ВИБУХОНЕБЕЗПЕЧНИХ ПРЕДМЕТІВ І МІН.....	91
Olga Khodakivska, Mykola Zos-Kior, Mykola Somych ECOLOGICAL AND ECONOMIC DEVELOPMENT OF ENTERPRISES OF THE AGRICULTURAL AND WOLF SPHERE IN THE CONTEXT OF CHANGE MANAGEMENT	93
Т. О. Щетініна ІНТЕРПЕЛЯЦІЯ ЯК ФОРМА ПАРЛАМЕНТСЬКОГО КОНТРОЛЮ: УКРАЇНСЬКИЙ ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД.....	91

Наукове видання

МАТЕРІАЛИ

**наукової конференції професорсько-викладацького складу
Полтавського державного аграрного університету
за результатами науково-дослідної роботи 2021-2022 років**

17-18 травня 2023 року

Підп. до друку 29.05.2023. Формат 60x90 1/16.
Ум. друк. арк. 15,1. Обл.-вид. арк. 13.
Гарнітура Times New Roman Cyr.

Редакційно-видавничий відділ Полтавської державної аграрної академії
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №2174 від 26.04.2005 р.
Адреса: 36003, м. Полтава, вул. Сковороди, 1/3.